

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet br.: S 1 1K 008435 12 Kri

Datum objavljivanja: 14.02.2013. godine

Datum pismenog otpravka: 03.04.2013.godine

Pred sudskim vijećem: sudija Jasmina Kosović, predsjednik vijeća
sudija Darko Samardžić
sudija Davorin Jukić

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv
Slobodan Grujić

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Adnan Gulamović

Branilac optuženog: Dragan Gotovac

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 225

PRESUDA	1
I. OBRAZLOŽENJE	5
1. PROVEDENI DOKAZI.....	5
2. ZAVRŠNE RIJEČI	6
3. PROCESNE ODLUKE	9
II. OPĆA RAZMATRANJA U VEZI SA OCJENOM DOKAZA.....	11
III. RELEVANTNO PRAVO	13
IV. ČINJENIČNO UTVRĐENJE	14
A. OPŠTI ELEMENTI DJELA.....	14
B. INKRIMINACIJA IZ OPTUŽNICE.....	15
C. OPTUŽENI NIJE ODLUČUJUĆE DOPRINIO IZVRŠENJU DJELA	23
V. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKO PRAVNIM ZAHTJEVIMA.....	27
VI. PRILOG I	28
VII. PRILOG II.....	33

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Jasmine Kosović, kao predsjednika vijeća, Darka Samardžića i Davorina Jukića kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika - asistenta Tanje Curović, u krivičnom predmetu protiv optuženog Slobodana Grujić, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, (u daljem tekstu KZ BiH) u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. KZ BiH, postupajući po optužnici broj KT-RZ-148/07 od 19.12.2011. godine, izmjenjenoj 13.12.2012. godine, nakon održanog usmenog i javnog glavnog pretresa, sa kojeg je javnost u jednom slučaju bila isključena, u prisustvu optuženog Slobodana Grujić, njegovog branioca Dragana Gotovca, tužioca Tužilaštva BiH Adnana Gulamovića, Vijeće je donijelo, a predsjednik vijeća dana 14.01.2013. godine, javno objavio, sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi SLOBODAN GRUJIĆ, sin Nikole i majke Mare rođ. Novaković, rođen 02.01.1963. godine u Baljkovici, nastanjen u ulici ..., ..., po zanimanju NK radnik, oženjen, otac dvoje djece, ..., ..., JMBG ..., pismen, vojsku služio 1983. godine u Požarevcu, vodi se u VE Zvornik, lošeg imovnog stanja, osuđivan;

Na osnovu člana 284. tačka c) ZKP BiH

OSLOBAĐA SE OD OPTUŽBE

Da je,

U vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, kršeći pravila Međunarodnog humanitarnog prava, izvršio povrede člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, dana 10.05.1992. godine,

u širem rejonu sela Potočani i Motovo, općina Zvornik, kao pripadnik oružanih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine zajedno sa još nekoliko vojnika, koji su kao i on bili uniformisani i naoružani vatrenim oružjem presreli grupu civila Bošnjačke nacionalnosti i bespravno ih lišili slobode, a zatim im kanapom povezali ruke na leđima, natjeravši ih da se u grupi ispred njih kreću u pravcu mjesta Molitvišta na Pandurici, kada im se pridružilo nepoznato uniformisano lice i otvorilo vatru na zarobljene civile, nakon čega su i drugi iz grupe vojnika u namjeri da ih liše života počeli takođe pucati na iste, kojom prilikom su ubijeni Subašić /Huse/ Hanifa, Ahmedbegović /Džafera/ Alija, Mumić /Mumina/ Fehid, Subašić /Omera/ Fetija, Memišević /Abdulaha/ Mevludin, Mumić /Salkana/ Salih, Subašić /Mahmuta/ Adem i Subašić /Muhameda/ Aiša, te još dva N.N. lica, a čija tijela su pokopali u grobnicu koja je ekshumirana 09.10.1997.godine.

Čime bi,

Kao saučinitelj počinio krivično djelo – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c), KZBiH u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog zakona.

U skladu sa članom 189. stav 1. ZKPBiH optuženi Slobodan Grujić se, oslobađa naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

U skladu sa članom 198. stav 3. ZKPBiH oštećeni Memišević Paša, Mumić Hanifa, Mumić Mehmedalija, Smajić Hasnija, Memišević Himzo, zaštićeni svjedok „A“, se sa eventualnim imovinskopravnim zahtjevima upućuju na parnični postupak.

I. OBRAZLOŽENJE

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-RZ-148/07 od 19.12.2011.godine optužen je Slobodan Grujić, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH.
2. Optužnica je potvrđena dana 28.12.2011. godine, a optuženi se dana 9.02.2012.godine izjasnio da nije kriv za krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret. Glavni pretres u ovom predmetu je počeo 04.04.2012. godine.
3. Tužilaštvo BiH je dana 13.12.2012. godine, dostavilo optužnicu djelimično izmjenjenu u pogledu činjeničnog stanja, ostajući pri tom kod pravne kvalifikacije navedene u prvobitnoj optužnici od 19.12.2011. godine.

1. PROVEDENI DOKAZI

(a) Tužilaštvo BiH

4. U toku glavnog pretresa tužilac je neposredno saslušao svjedoke: Memišević Pašu, Mumić Hanifu, Mumić Mehmedaliju, Ahmetović Šaćira, Smajić Hasniju, Memišević Himzu, Grujić Miloša, zaštićenog svjedoka A, te vještaka Dr. Vedu Tucu.
5. Spisak materijalnih dokaza koje je tužilac prezentirao i uveo kao dokaz, navedeni su u prilogu broj I. ove presude i čine njen sastavni dio.

(b) Odbrana

6. U toku dokaznog postupka odbrana optuženog Slobodana Grujića saslušala je svjedoke Gavrić Miladina, Jovanović Lazara, Grujić Uroša, Mihajlović Radislava, Grujić Nedeljak, Rebić Sredu, Gavrić Radovana, te vještaka Prof. Dr. Radenka Vukovića.

7. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana prezentirala i uvela kao dokaz, navedeni su u prilogu broj II. ove presude i čine njen sastavni dio.

2. ZAVRŠNE RIJEČI

(a) Tužilaštvo BiH

8. U završnim riječima, Tužilaštvo se ponajprije osvrće na pravnu kvalifikaciju krivičnog djela za koje se tereti optuženi Slobodan Grujić. S tim u vezi Tužilaštvo ukazuje da su u konkretnom slučaju ispunjeni svi bitni elementi krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZBiH s obzirom da su radnje optuženog počinjene za vrijeme oružanog sukoba, rata ili okupacije, a što su potvrdili svjedoci optužbe i odbrane, kao i Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti na teritoriji BiH, uložena kao dokaz Tužilaštva BiH.

9. Kada je riječ o postojanju nexusa između djela počinioca i rata, oružanog sukoba ili okupacije, Tužilaštvo kao polazište za utvrđivanje uzima u obzir da je počinitelj bio borac, da žrtva nije bila borac i da je bila pripadnik suprotne strane, te i djelo za koje se može reći da je u službi krajnjeg cilja vojne akcije. Osvrćući se na dokaze, Tužilaštvo zaključuje da je optuženi bio pripadnik TO Srpske Republike BiH, kao oružane snage srpskog naroda, te da su žrtve civili Bošnjaci i da je njihovo ubistvo bilo u službi krajnjeg cilja oružanog sukoba, tj. protjerivanja civilnog bošnjačkog stanovništva sa područja općine Zvornik. Tužilaštvo cijeni nespornim da je optuženi počinivši krivično djelo koje mu se stavlja na teret, prekršio odredbe zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, pa samim time i pravila međunarodnog prava.

10. U vezi sa radnjom optuženja, Tužilaštvo se osvrće i analizira iskaze svjedoka Memišević Paše i Mumić Mehmedalije, vještaka dr. Vede Tuce, a naročito svjedoka „A“. Također, dio završnih riječi posvećen je i osvrtu na iskaze svjedoka odbrane: Grujić Uroša, Mihajlović Radislava, Grujić Nedeljka, Gavrić Miladina, Jovanović Lazara, Rebić Srede i Gavrić Radovana.

11. Kada je riječ o krivičnoj odgovornosti optuženog Slobodana Grujića, Tužilaštvo ističe da je optuženi u učinjenju krivičnog djela djelovao kao saučinitelj

jer je na odlučujući način doprinjeo učinjenju krivičnog djela. Naime, sve vrijeme dok su Bošnjaci, većinom njegove komšije, zavezani potrbuške ležali na zemlji kod Alibegove kuće, optuženi je hodao oko njih i svo to vrijeme im nije pokušao pomoći. Nadalje, optuženi je učestvovao u zarobljavanju civila Bošnjaka, bio je prisutan prilikom njihovog ispitivanja, sprovođenja prema Baljkovici i pojavi nepoznatog vojnika na Molitvištvu. Iako pasivno, njegovo ponašanje je bilo od odlučujućeg značaja za izvršenje predmetnog krivičnog djela. Mada dokazi ne ukazuju da je optuženi pucao na zarobljene civile, Tužilaštvo navodi da je optuženi bio prisutan prilikom njihovog pogubljenja, odnosno, djelovao je kao saučinitelj i da je zbog toga individualno odgovoran za nastale posljedice.¹

12. Na kraju, Tužilaštvo predlaže da se optuženi Slobodan Grujić oglasi krivim za učinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog zakona, te u vezi sa tim, da mu se odredi pritvor.

(b) Odbrana

13. U svojoj završnoj riječi, branilac optuženog, između ostalog, daje analizu izmjenjene optužnice konstatujući da ona u odnosu na prethodnu suštinski bitno odstupa u pogledu radnje izvršenja koja čini biće krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret. Objašnjavajući, branilac ukazuje da je izreka optužnice u neskladu sa pravnom definicijom radnje izvršenja i kvalifikacijom djela.

14. Analizom izreke izmjenjene optužnice proizilazi da se optuženi tereti za saizvršilaštvo time što je navodno izvršio radnje presretanja, lišenja slobode i odvođenje osoba na lice mjesta gdje je neko drugi izvršio radnju ubijanja. Prema optužnici, navodi branilac, optuženi je imao volju i namjeru da sve to uradi kako bi njemu nepoznata osoba izvršila ubijanje kao ključnu radnju za postojanje ovog

---

¹ S tim u vezi, Tužilaštvo se poziva na praksu Suda BiH, presuda broj X-KR-07/478, od 03.07.2009. godine, presuda X-KRŽ-07/478 od 19.02.2010. godine, presuda broj X-KR-07/382 od 29.04.2008. godine;

krivičnog djela. Po nalaženju odbrane formulacija optužnice predstavlja konstrukciju za koju Tužilaštvo nije dokazalo ni namanji stepen vjerovatnoće.

15. Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz koji bi potvrdio činjenični navod optužbe da je optuženi Slobodan Grujić bio pripadnik oružanih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine ili tzv. Srpske Teritorijalne odbrane, policije, neke terorističke grupe ili organizacije. Taj zaključak se ne bi mogao izvesti samo na osnovu činjenice da je neko posjedovao oružje.

16. Odbrana dalje navodi da spisak vojnih obveznika sela Baljkovica na kome nema datuma, samo pokazuje gdje se ko od vojnih obveznika nalazio, a prema iskazima svjedoka isti je nastao mnogo kasnije, negdje krajem 1992 ili 1993 godine kako bi se na osnovu njega ljudi mogli pozvati i formirati četa Baljkovica.

17. U pogledu uniforme optuženog ne postoje svjedočenja koja to potvrđuju, a u pogledu naoružanja, tu činjenicu je potvrdio samo zaštićeni svjedok "A" i niko više.

18. Nadalje, odbrana ukazuje da su na terenu postojale druge naoružane vojne grupacije koje su bile naoružane, uniformisane i sa bijelim trakama na glavi. Grujić Miloš i drugi navode da su to bili pripadnici JNA.

19. Odbrana, posebno analizirajući iskaze ključnih svjedoka, zaključuje da zaštićeni svjedok "A" ne tereti optuženog za radnje presretanja, lišavanja slobode i vezivanje ruku oštećenih, a da svjedok Tužilaštva Grujić Miloš, o tome takođe ništa ne govori.

20. U optužnici nije navedena niti jedna radnja optuženog iz koje bi se vidjela jasna namjera optuženog da oštećene liši života. U tom smislu odbrana vrši detaljnu analizu subjektivnih dokaza jasno ukazujući da umišljaj otuženog za ubijanje oštećenih nije postojao.

21. Polazeći od pravne nauke i sudske prakse, odbrana se osvrće na član 29. KZBiH koji definiše saizvršilaštvo. Naime, Tužilaštvo optuženog tereti da je kao saizvršilac učestvovao i "na odlučan način doprinjeo" izvršenju krivičnog djela. Odbrana zaključuje da izvedeni dokazi Tužilaštva nisu pokazali postojanje

subjektivnog, niti objektivnog elementa za postojanje saizvršilaštva na strani optuženog.

22. Nadalje, Tužilaštvo nije dokazalo i učinilo vjerovatnim da je optuženi planirao, pokrenuo, naredio, učinio ili podstrekavao ili pomagao u planiranju, pripremi ili učinjenju krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZBiH, niti bilo koje drugo krivično djelo.

23. Na kraju odbrana predlaže da Sud optuženog Slobodana Grujića oslobodi od optužbe za djelo koje mu se stavlja na teret.

3. PROCESNE ODLUKE

i. Odluka o mjerama zaštite svjedoka

24. Svjedok Tužilaštva „A“ je zbog straha za sigurnost sebe i članova svoje porodice koja može biti ugrožena posljedicom svjedočenja u ovom predmetu, zatražio mjere zaštite. Cijeneći osnovanost zahtjeva, Vijeće je našlo da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti za dodjeljivanje zaštitnih mjera, pa je uz primjenu odredaba člana 3. stav 1. te člana 13. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, na glavnom pretresu koji je održan dana 04.07.2012. godine, kao mjeru zaštite svjedoku odredilo pseudonim „A“ i zabranu objavljivanja u medijima fotografija sa njegovim likom.

ii. Odluka o isključenju javnosti

25. Članom 237. ZKP BiH propisano je da *“Odluku o isključenju javnosti donosi sudija, odnosno vijeće iješerjem kcje mora biti obrazloženo i javno objavjeno”*. Članom 235. ZKP BiH, između ostalog propisano je da se javnost sa glavnog pretresa može isključiti i iz razloga zaštite interesa svjedoka.

26. Imajući u vidu citirane zakonske odredbe, a nalazeći da uvijek nije moguće predvidjeti i potpuno kontrolisati dinamiku izjašnjenja o pravnim i činjeničnim pitanjima čiji sadržaj bi dospijućem u javnost mogao izazvati štetne posljedice po prava i interese svjedoka i na taj način imati negativnog uticaja na sam tok postupka, Vijeće je isključilo javnost sa glavnog pretresa održanog 04.07.2012. godine prilikom rasprave o prijedlogu za određivanje mjera zaštite svjedoku "A".

iii. Protok roka od 30 (trideset) dana

27. Između ročišta održanih dana 11.07.2012. i 07.09.2012. godine, protekao je vremenski period duži od 30 (trideset) dana.

28. Sadržaj odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH propisuju da :*"Glavni pretreskcji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vjeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca Vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranjem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju."*

29. Kako su stranke i branilac optuženog u ovom postupku od strane Vijeća bili obavješteni, da u naprijed navedenom periodu, glavni pretres neće moći biti nastavljen u roku od trideset dana, to su isti u smislu citirane zakonske odredbe dali svoju saglasnost, tako da glavni pretres u navedenom slučaju nije počinjao iznova.

II. OPĆA RAZMATRANJA U VEZI SA OCJENOM DOKAZA

30. U ovom postupku tužilac i odbrana su saslušali veći broj svjedoka. Vijeće je u ovom postupku cijenilo dokaze u skladu sa primjenjivim procesnim zakonom. Pretpostavku nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, otjelovljuje opći princip prema kojem je obaveza Tužilaštva utvrđivanje krivice optuženog izvan svake razumne sumnje.

31. Osim što iskaz svjedoka treba biti dat iskreno, neophodno je i da je iskaz pouzdan. Imajući to na umu, Vijeće je tokom cijelog postupka bilo svjesno da je u iskazima o činjenicama koje su se dogodile puno godina prije davanja iskaza, prisutna nesigurnost usljed nestalnosti ljudske percepcije u odnosu na traumatične događaje i sjećanja tih događaja. Prilikom ocjene iskaza svjedoka koji su svjedočili u predmetnom postupku, Vijeće je posebno cijenilo njihovo držanje, ponašanje i karakter i u vezi sa tim i druge dokaze i okolnosti koje se tiču ovog predmeta. Osim toga, Vijeće je takođe imalo u vidu i protek vremena od kada su se kritični događaji desili, te u skladu sa tim da je i sjećanje svjedoka zasigurno pretrpjelo određene promjene, odnosno da postoji nemogućnost pamćenja svih detalja i okolnosti koje su postojale u vrijeme kada su krivičnopravne radnje izvršene.

32. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače samo po sebi da će pretresno Vijeće to svjedočenje bez pažljive ocjene odbaciti kao nepouzdana.² Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme događaja, ne isključuju automatski mogućnost da se Vijeće osloni na takav iskaz. Pretresno Vijeće je prilikom ocjenjivanja i odmjeravanja težine dokaza vodilo računa i takve faktore uzelo u obzir.³

---

² Drugostepena presuda u predmetu MKSJ-a, Čelebić, paragrafi 485 i 496 – 498;

³ Predmet Kupreškić i dr., br. IT-95-15-A, Presuda žalbenog vijeća od 23.10.2001.godine, strana 12. par 31;

33. Vezano za posredne dokaze (dokaze iz druge ruke), Vijeće ističe da su u praksi ovog suda takvi dokazi prihvatljivi. Naravno, dokazna vrijednost takvih dokaza zavisi od konteksta i karaktera predmetnog iskaza, kao i od toga da li je taj iskaz potkrijepljen i drugim dokazima. Osim toga, Vijeće podsjeća da je Sud slobodan u ocjeni dokaza (u skladu sa članom 15. ZKP BiH).

34. Vijeće je imalo u vidu i praksu Evropskog Suda za ljudska prava⁴ prema kojoj se Sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.

35. Vijeće nalazi potrebnim istaći da sistemi krivičnog prava mnogih zemalja uvažavaju potrebu za krajnjim oprezom prije nego što se optuženi osudi na osnovu iskaza svjedoka koji ga je identifikovao u otežanim okolnostima.

36. U drugostepenoj odluci MKSJ-a, žalbeno vijeće u predmetu *Kupreškić* je navelo faktore koje sudovi mnogih zemalja uzimaju kao relevantne za ocjenu u žalbenom postupku, da li je odluka presuditelja o činjenicama da se osloni na svjedočenje o identifikaciji bili nerazložna ili da zbog takve odluke osuđujuća presuda ne počiva na čvrstim temeljima. Sudovi mnogih zemalja izdvajaju slijedeće faktore: npr *"identifikacija optuženog od strane svjedoka koji su optuženog samo letimično vidjeli ili koji ga nisu dobro vidjeli zbog prepreka: identifikacija u tami ili nakon traumatičnog događaja koji je svjedok doživio; nepodudarnosti ili netačnosti u iskazu o fizičkim karakteristikama optuženog u vrijeme događaja; davanje pogrešene identifikacije ili slučaj kad svjedok prvo izjavljuje da ne prepoznaje optuženog da bi ga potom ipak prepoznao; nespeljivi iskazi više svjedoka; te naknadna izjava svjedoka da se sjeća optuženog u okolnostima koje upućuju na očiglednu mogućnost da je svjedok bio pod uticajem sugestije drugih"*.⁵

---

⁴ Predmet Evropskog suda za ljudska prava *Garcia Ruiz v. Spain*, No. 30544/96, 21.01.1999. godine;

⁵ Predmet *Kupreškić i dr.*, br. IT-95-15-A, Presuda žalbenog vijeća od 23.10.2001.godine, strana 15, par. 40;

III. RELEVANTNO PRAVO

37. Optuženi se, optužnicom Tužilaštva BiH tereti za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) KZ BiH u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. Istog zakona, i to da je kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba učinio sljedeća djela:

c) [...] ubistvo, [...].

38. Član 173. uključuje slijedeće opće elemente koji moraju biti utvrđeni kod krivičnog djela Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva:

djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava;

postojanje ratnog stanja, oružanog sukoba ili okupacije;

postojanje veze između radnji počinioca i rata, oružanog sukoba ili okupacije i

počinilac mora narediti ili izvršiti djelo

39. Tužilaštvo snosi teret utvrđivanja krivice optuženog van razumne sumnje da je optuženi Slobodan Grujić dana 10.05.1992. godine, u širem rejonu sela Potočani i Motovo, općina Zvornik, kao pripadnik oružanih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine zajedno sa još nekoliko vojnika, koji su kao i on bili uniformisani i naoružani vatrenim oružjem presreli grupu civila bošnjačke nacionalnosti i bespravno ih lišili slobode, a zatim im kanapom povezali ruke na leđima, natjeravši ih da se u grupi ispred njih kreću u pravcu mjesta Molitvišta na Pandurici, kada im se pridružilo nepoznato uniformisano lice i otvorilo vatru na zarobljene civile, nakon čega su i drugi iz grupe vojnika u namjeri da ih liše života počeli takođe pucati na iste, kojom prilikom su ubijeni Subašić /Huse/ Hanifa, Ahmedbegović /Džafera/ Alija, Mumić /Mumina/ Fehid, Subašić /Omera/ Fetija, Memišević /Abdulaha/ Mevludin, Mumić /Salkana/ Salih, Subašić /Mahmuta/ Adem i Subašić /Muhameda/ Aiša, te još dva N.N. lica, čija tijela su pokopali u grobnicu koja je ekshumirana 09.10.1997.godine, te da je optuženi na ovakav način, u vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, kršeći pravila

Međunarodnog humanitarnog prava, izvršio povrede zajedničkog člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata.

IV. ČINJENIČNO UTVRĐENJE

A. OPŠTI ELEMENTI DJELA

40. Iako Vijeće nije našlo optuženog Slobodana Grujića odgovornima za izvršenje krivičnog djela koje mu je optužnicom stavljeno na teret, Vijeće će se ukratko osvrnuti na postojanje ratnog stanja i statusa žrtava, budući da se radi o općim elementima krivičnog djela Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

41. Vrijeme inkriminacije po optužnici je period kada je na teritoriji BiH proglašena neposredna ratna opasnost,⁶ a prema iskazima svjedoka, evidentno je postojanje oružanog sukoba između naoružanih grupa Srba i Bošnjaka i na području općine Zvornik, kao djelu teritorije BiH. Tako su svjedoci odbrane govorili o napadu muslimanske vojske na srpsko selo Baljkovica dana 09.05.1992. godine,⁷ dok je zaštićeni svjedok "A", govorio o napadima srpske vojske na muslimanska sela u maju mjesecu u okviru kojeg se 10.05.1992. godine pucalo, grantiralo, sela paljena, te desio događaj ubistva lica navedenih u optužnici.

42. Tokom postupka nije bilo sporno da su oštećeni-žrtve, Subašić Hanifa, Ahmedbegović Alija, Mumić Fehid, Subašić Fetija, Memišević Mevludin, Mumić Salih, Subašić Adem i Subašić Aiša, koji su ubijeni kritične prilike imali status civila.

43. S obzirom da optuženi nije oglašen krivim za počinjenje inkriminacije navedene u optužnici, Vijeće se nije bavilo postojanjem veze između radnji počinioaca i oružanog sukoba, odnosno njegovom vojno-formacijskom pripadnosti u inkriminisanom periodu.

---

⁶ Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti (Službeni list br. 1 od 09.04.1992. godine) dokaz T-52;

⁷ Svjedoci: Miladin Gavrić, Lazar Jovanović, Uroš Grujić, Radislav Mihajlović, Nedeljko Grujić, Sredo Rebić, Radovan Gavrić;

B. INKRIMINACIJA IZ OPTUŽNICE

44. Na okolnosti činjeničnih navoda optužnice, Tužilaštvo je u toku postupka saslušalo dva svjedoka koji su neposredni akteri konkretnog događaja i to zaštićenog svjedoka „A“ i Grujić Miloša, dok su ostali svjedoci prema sopstvenom kazivanju o konkretnom događaju saznawali bilo od zaštićenog svjedoka „A“ ili posredno od drugih osoba.

45. Tako zaštićeni svjedok „A“ navodi da je do izbijanja rata sa svojim roditeljima živio u selu Potočani i da je u vrijeme kada se događaj desio imao 17 godina. U mjesecu maju 1992. godine kada se pucalo, granatirana i paljena muslimanska sela, bježali su i krili se po šumama. Dalje navodi da je 10 maja 1992. godine sa ocem i Subašić Sajmom iz Potočana krenuo prema opštini Kalesiji i da su ih u mjestu Zmajevac presrela tri čovjeka od kojih je jedan bio u maskirnoj uniformi i imao automatsku pušku, drugi u civilu i takođe imao automatsku pušku, dok je treći bio u SMB uniformi i nosio poluautomatsku pušku, te preko leđa zolju. Sva trojica su imali bijelu traku vezanu na glavi. Ovaj treći kojeg je poznao, bio je njegov komšija Grujić Mile koji ima brata blizanca Grujić Miloša, dok ostale nije poznao. Naredili su im da dignu ruke u zrak, a onda im ruke svezali na leđa. Onaj koji je bio u civilu je naredio Miletu da ih vodi dalje i pobije, ali se predomislio pa su ih povelu prema mjestu zvanom Alibegova kuća koja je od mjesta zarobljavanja bila udaljena oko 500 metara.

46. Po dolasku pred Alibegovu kućum, navodi svjedok, vidi veću grupu ljudi, neki su bili u civilnom odijelu, neki u SMB i maskirnoj uniformi, a neki sa oružjem. Bile su to njemu nepoznate osobe, a među njima je prepoznao komšije Grujić Slobodana (na koga je pokazao u sudnici) i Grujić Čedu, sin Miloša. Grujić Slobodan je imao poluautomatsku pušku, a Grujić Čedo je bio obučen u SMB uniformu i imao puškomitraljez. Također vidi da okrenuti licem prema zemlji sa vezanim rukama na leđima, leži pet civila, njegovih poznanika i rođaka iz mjesta Motovo i to: Mumić Munib, Mumić Nijaz, Mumić Ferid, Mumić Salko i Memišević Mevludin. Naređeno je i njima trojici da potrbuške legnu na zemlju pored njih. Optuženi Grujić Slobodan i Grujić Čedo su hodali oko njih, a onda svjedoku prilazi

jedan nepoznati vojnik i stavlja mu na sljepoočnicu otkočenu automatsku pušku govoreći da će ga ubiti ako ne bude odgovarao na pitanja. Dok je ispitivan odvede i ostale vezane na ivicu šume i ispituju, a nakon toga ih vraćaju.

47. Dok su ispitivani, navodi svjedok, dolazi jedna grupa naoružanih, njemu nepoznatih ljudi od kojih su neki bili u civilnoj odjeći, neki u maskirnoj uniformi i svi sa bijelom trakom na glavi. Vodili su vezane civile i takođe im naredili da potrbuške legnu pored njih. Među zarobljenim je prepoznao Ahmetbegović Aliju, njegovu suprugu Aliju i desetogodišnjeg sina Seada koji je počeo plakati nakon što su ga počeli ispitivati i prijetiti da će mu ubiti oca, a onda ga ostavili. Tu je dovedena i Subašić Hanka, tako da ih je sada ukupno zarobljenih bilo 14 (četnaestoro).

48. Sve ovo, do naredbe da ih vode u Baljkovicu da im sude komšije, traje oko dva sata i u prisustvu spomenutih Grujića. Svjedok kaže da mu nije poznato ko je izdao ovu naredbu. Prema Baljkovici u kome živi srpsko stanovništvo, povelili su ih onako vezane Grujić Mile, Grujić Čedo i optuženi Grujić Slobodan. Svjedok navodi da je od Alibegove kuće do Baljkovice udaljenost oko pet kilometara, a hodom od 40 minuta do sat vremena i da su na svakih pet do deset metara duž puta kojim su se kretali, bili naoružanim njemu nepoznati ljudi, neki u maskirnoj uniformi, a neki u civilnom odijelu. Ovako raspoređeni su stajali na putu od Alibegove kuće pa negdje do Pandurice, ali sem onih koji ih prate, nikoga nije bilo na mjestu gdje se opisani događaj desio.

49. Pri dolasku na mjesto zvano Pasji grobovi, iz šume izlazi njemu nepoznat, naoružan civil i kaže Grujićima „nemojte ih dalje voditi, dajte ih vamo da ih ja pokoljem na panju“. Međutim, produžili su put nakon što je ovom nepoznatom rečeno da zarobljene vode u Baljkovicu. U mjestu Krčevine pridružuju im se naoružani i svjedoku poznati Grujić Cvijetin (brat Grujić Čede), Mihajlović Marko i Mihajlović Milenko, a nakon što im je naređeno da sjednu, nastavili su put po povratku Grujić Mila iz pravca Pandurice kamo je bio otišao.

50. Kada su bili negdje oko 500 metara udaljeni od Pandurice, navodi svjedok, iz tog pravca se pojavio i prema njima pošao plav, bucmast, nizak, u SMB uniformi sa SMB beretkom i naoružan automatskom puškom, njemu nepoznati vojnik i

počeo da im psuje majku. Nakon što su na njegov upit ovi koji su ih vodili, odgovorili da ih vode u Baljkovicu, nepoznati vojnik je rekao „nigdje ih dalje ne vodite.“ Svjedok pojašnjava da su se zarobljeni kretali u koloni, da je njegov otac bio prvi, a on treći, te da je vojnik prošao njemu iza leđa i da je gledajući prema dole, mogao vidjeti i vidio kada je povukao obarač automatske puške, a u trenutku ispaljenja rafala po zarobljenim, skočio je sa puta i ostao vezan da leži potrbuške na udaljenosti oko četiri metra ispod puta. Svjedok kaže da je video samo ovog nepoznatog da puca, a nakon tog prvog rafala, da se začula pucnjava, pojedinačna i rafalna, a po zaglušujućoj paljbi i po tome što su još neki pokušali da pobjegnu, stekao je dojam da pucanje nije dolazilo samo iz jedne puške. Čuo je povike „rasporedi se u strelce, nedaj da pobjegnu“, međutim, po glasu nije mogao prepoznati ko to govori. Takođe je čuo povik „stoj“ i odgovor „stali smo, ne pucaj“, a nakon toga paljbu, pa tišinu. Po kazivanju svjedoka sve to traje oko dva do tri minuta.

51. Svjedok dalje navodi da je čuo da se ti koji su pucali vraćaju na put, da broje zarobljene i da jedan, spominjući ime njegovog oca, pita gdje mu je sin, te čuo da je neko od njih odozgo krenuo prema njemu. Svjedok kaže da se pretvarao da je mrtav, a da mu je ovaj stavio dva prsta na vrat i nakon što je utvrdio da je živ, vratio se na put i nekome rekao „idi ga ubij“, ali da tu osobu nije vidio niti prepoznao, a čuo je da onaj kome je to rečeno kaže „idi ti“. Svjedok dalje navodi da je tada skupio snagu, ustao i počeo bježati, a kada su ga primjetili, da je za njim počela rafalna pucnjava. Kaže da se bacio na zemlju i počeo kotrljati niz padinu i rastinje, te da mu je tada pukao povez na rukama. Ovi su sišli s puta, tražili ga i pucali. Zavukao se u jedan grm i tu prenoćio, te krijući se otišao prema Kalesiji, pa u Bulatovice i tako se spasio.

52. Niko od komšija ni u jednom momentu nije pokušao da im pomogne, tako da od njih 13 niko nije živ. Na mjestu gdje se događaj desio pronađeno je ekshumirano i sahranjeno 10 osoba. Nije pronađena supruga Ahmetbegović Alije i sin Sead, a od njih 13, pet je ostalo neidentifikovano.

53. Vijeće primjećuje da je svjedok “A” tokom svjedočenja, govoreći o osobama koje su učestovovale u sprovođenju civila do mjesta kada na njih počinje pucati

nepoznati vojnik, između ostalih, spomenuo i osobu sa imenom Grujić Mile. Međutim, Vijeće nalazi da je u konkretnom slučaju u sprovođenju civila učestvovao Grujić Miloš, a ne njegov brat Grujić Mile. Naime, svjedočeći na okolnosti događaja iz optužnice, svjedok Grujić Miloš je potvrdio da je on učestvovao u sprovođenju grupe civila od Alibegove kuće pa sve do mjesta gdje na njih puca nepoznata osoba, te to opisao na isti način kao i svjedok "A". Međutim, svjedok "A" u svom iskazu niti u jednom momentu nije spomenuo prisustvo obojice braće Grujića (Mila i Miloša), niti je Grujić Miloš u svom iskazu spominjao prisustvo brata Mila. Pored toga, svjedok "A" je govoreći o Grujić Milu izjavio da isti ima brata blizanaca, što jasno ukazuje da je na strani ovog svjedoka došlo do zabune u pogledu imena lica koja vode grupu civila, pa je tako umjesto Miloša, mislio i izjavio, da je to bio Grujić Mile.

54. Dakle, na okolnosti konkretnog događaja, pored svjedoka "A" saslušan je i svjedok **Grujić Miloš** kojem je optuženi stric, odnosno brat njegovog oca. Svjedok Grujić Miloš potvrđuje navode svjedoka „A“ kada kaže da je kod Alibegove kuće vidio komšije Bošnjake iz Motova kako leže na zemlji vezanih ruku na leđima. Bilo ih je oko desetak civila, a među njima žena, djece i muškaraca. Bilo je tu i vojske JNA, a po uniformi i govoru je zaključio da su sa strane i nikoga od njih nije poznavao. Svjedok kaže da je kod Alibegove kuće bio i Grujić Slobodan. Takođe navodi da je jedan oficir bio tako ljut i nervozan, da je odmah naređeno da se zarobljeni pobiju, ali da je Govedarica Branko, stariji čovjek čiji je sin ostao u okruženju, zakukao i molio da ih ne ubiju, a nakon 20 minuta rasprave, rješenje je da ih vode u Baljkovicu, a kako nisu poznavali teren, njima je rečeno da oni zajedno sa tim civilima idu za Baljkovicu. Na upit branioca, svjedok kaže da je od Alibegove kuće, gdje je bila velika koncentracija vojske, pa sve do Molitvišta gdje se događaj desio, duž puta, svakih pet do deset metara, bila raspoređena vojska. Kada su stigli do Molitvišta, odjednom je zapucalo tako da se vojska i svi razbježali, nije bilo nikoga, ostali su samo on i svezani narod. Nakon nekoliko minute su krenuli i kada su prešli 10 do 20 metara, izletio je plav čovjek sa automatskom puškom i plavom kapom na glavi, te nakon što je povikao „hoćete Aliju, suveranu Bosnu“, zapucao. Svjedok navodi da je ostao „oduzet“, a onda je ovaj vojnik počeo da viče na njega i strica-čiča Čedu sa kojim se prepirao i kaže mu da ubije dijete-zaštićenog svjedoka „A“, ali je stric to odbio. Dok su se oni

raspravljali, navodi svjedok, dolazi do paljbe sa brda i mali je pobjegao, a vezani Muslimani civili, tu ostali. Nije mu poznato šta se sa njima dogodilo jer je otišao na Baljkovicu.

55. Svjedoci Tužilaštva Memišević Paša, Mumić Hanifa, Mumić Mehmedalija, Ahmetović Šaćir, Smajić Hasnija i Memišević Himzo, su svjedočili o tome kako su i od koga saznawali za konkretni događaj.

56. Tako svjedokinja **Memišević Paša** navodi da je u Tuzli razgovarala sa zaštićenim svjedokom „A“ o pogibiji njenog muža Memišević Mevludina, Mumić Muniba, Ferida, Salke, Subašić Alije, Adema Subašića i da joj je tom prilikom svjedok „A“ rekao da su pohvatani na Zmajevcu, da su pobijeni na Pandurici 10. maja 1992. godine, te da je on uspio pobjeći jer mu ruke nisu bile puno vezane. Rekao je da im je Slobodan Grujić, dok su ležali na zemlji, povezo ruke na leđa, te da je on sa još nekim licima pobio civile. Kaže da joj je zaštićeni svjedok „A“ spomenuo samo ime Grujić Slobodana koga je svjedokinja od ranije poznavala i tokom svjedočenja na njega pokazala u sudnici.

57. Svjedokinja **Mumić Hanifa** navodi da je u Tuzlu došla tetka njenog muža Fatima (majka svjedoka A) i ispričala da je vidjela svog brata Mumić Muniba, Nijaza i Fehima povezane na Pandurici i da je tom prilikom prepoznala optuženog Grujić Slobodana i Grujić Čedu. Kaže da je tetka Fatima čula priče da su zarobljeni i rekla joj da se više ne raspituje, jer niko neće doći. Svjedokinja spominje da su te prilike pored Mumić Muniba i Nijaza, uhvaćeni Mumić Salih, Memišević Mevludin, Subašić Adem. U iskopanoj grobnici na Pandurici, 1997. godine pronađen je njen suprug, a takođe su pronađeni Mevludin, Salko, Adem.

58. Svjedok **Mumić Mehmedalija** kaže da je 10.05.1997 godine dobio informaciju da je njegov otac Mumić Salih zajedno sa komšijama zarobljen na Pandurici od strane srpske vojske, te da je svjedok „A“ uspio pobjeći iako je bio vezan. O ovom događaju je saznao od drugih komšija desetog i jedanaestog maja, a od svjedoka „A“ nešto kasnije. Svjedok „A“ mu je ispričao da su otac i nekoliko komšija, Mumić Ferid, Fehid i dr. išli iznad Potočana kada ih je zarobila srpska vojska i zavezala, te da mu je lično rekao da je prilikom vezivanja uspio pobjeći. Svjedok Mumić kaže da mu je u vezi navedenog događaja svjedok „A“

spomenuo Slobodana Grujića, jer ga je poznavao. Otac i ostali su pronađeni u grobnici na Pandurici 1997. godine.

59. Svjedok **Ahmetović Šaćir** kaže da je za smrt svoga brata Alije, njegove žene Alije i njihovog sina, saznao još u toku rata. Čuo je da su krenuli prema Pandurici i da je njih trinaest upalo u zasjedu i da su zarobljeni, a potom pobijeni od strane komšija Grujića. Ovo je saznao pola godine po povratku iz Njemačke od svjedoka „A“ koji mu je tom prilikom spomenuo imena Slobodana i Čede Grujića. Brata je pronašao u grobnici na Pandurici, ali njegova supruga i dijete nisu pronađeni.

60. Svjedokinja **Smajić Hasnija** je čula od svoje rodice da su joj roditelji Fetija i Aiša Subašić, zajedno sa Alijom, i njegovom suprugom Alijom, Seadom, ukupno njih trinaest, uhvaćeni na Pandurici i pobijeni. Kaže da su joj otac i majka pronađeni poslije rata u grobnici na Pandurici.

61. Svjedok **Memišević Himzo** kaže da mu je Alija Ahmetbegović polubrat koji je živio u Potočanima. Imao je ženu Aliju i tri sina: Nermina, Seada i Ramu. Alija i njegova supruga Alija i njihov sin nisu među živima. Kaže, da su devetog maja pokušali da se prebace za Memiće, ali je čuo da su prema Baljkovici pohvatani, povezani i pobijeni. Preživio je svjedok „A“, međutim nije mu poznato šta je on pričao o ovom događaju. Alija je pronađen, ali za njegovu supruga i sina još ništa ne zna. U toj grobnici je bilo još ljudi. Pronađeni su Adem Subašić, Fetija Subašić, Ajša Subašić, Hanka Subić, Mumić Salko, Mumić Ferid, Mumić Nijaz, Munib... troje nije.

62. U konkretnom slučaju nije sporno da su Subašić Hanifa, Ahmedbegović Alija, Mumić Fehid, Subašić Fetija, Memišević Mevludin, Mumić Salih, Subašić Adem i Subašić Aiša kritične prilike lišeni života. Smrt pronađenih i ekshumiranih tijela civila na Pandurici, potvrđena je i materijalnim dokazima,⁸ a na te okolnosti

---

⁸ Dokazi Tužilaštva BiH br. T1- T50;

stranke u postupku su na glavnom pretresu izvele dokaz saslušanjem vještaka Dr. Vede Tuće i prof. Dr. Radenka Vukovića.⁹

63. Svjedoci odbrane Gavrić Miladin, Jovanović Lazar, Grujić Uroš, Mihajlović Radislav, Nedeljko Grujić, Sredo Rebić i Gavrić Radovan, takođe nisu očevici konkretnog događaja, a svjedočili su na okolnosti napada na Baljkovicu 09.05.1992 godine i saglasno potvrđivali da uopće nisu znali niti čuli o zarobljavanju i ubistvu trinaest civila bošnjačke nacionalnosti koje se desilo dana 10.05. 1992. godine.

64. Analizirajući iskaz zaštićenog svjedoka „A“ u kontekstu provedenih dokaza subjektivne i objektivne prirode, pretresno Vijeće ga cijeni logičnim i kao takavog u cijelosti prihvata istinitim i vjerodostojnim. Navodi ovog svjedoka djelimično su potvrđeni kazivanjem svjedoka Grujić Miloš u dijelu koji se odnosi na prisustvo i položaj zarobljenih civila žena, djece i muškaraca, njegovih komšija pred Alibegovom kućom, te u dijelu kada govori o rasporedu vojske duž puta kojim bivaju sprovedeni zarobljeni civili od Alibegove kuće do Molitvišta, a različit u odnosu na kazivanje zaštićenog svjedoka koji kaže da na samom mjestu gdje su poubijani zarobljeni civili, vojske nije bilo. Svjedok Grujić Miloš govoreći i o prisustvu vojske na Molitvištu kaže da je odjedanput zapucalo, da se vojska i svi razbježali i da je on ostao sam sa svezanim narodom, te da su nakon nekoliko minuta ponovo krenuli pri tome ne spominjući povratak ostalih koji su imali zadatak da sprovodu zarobljene civile. Međutim, očito je da su i oni bili tu kada se pojavio nepoznati vojnik, koga Grujić Miloš opisuje skoro na isti način kao svjedok „A“, i zapucalo po zarobljenim civilima. Na to ukazuje činjenica da se taj nepoznati, kako kaže svjedok Miloš, obratio stricu, čiča Čedi da ubije dijete-svjedoka „A“ koji takođe potvrđuje prisustvo onih koji su ih sprovodili na Panduricu, pri tome detaljno opisujući kako se događaj desio. Tokom svjedočenja svjedok Grujić Miloš, koji je u srodničkim odnosima sa optuženim, pokazao je nesigurnost u davanju odgovora na pojedina pitanja tako da je Vijeće steklo uvjerenje da svojim kazivanjem pokušava da anulira ili olakša položaj optuženog u krivičnom postupku.

---

⁹ Nalaz i mišljenja prof. Dr. Radenka Vukovića dokaz odbrane O2;

65. Ostali navedeni svjedoci Tužilaštva nisu neposredni očevici zarobljavanja i ubistva civila, njihovih srodnika, komšija i prijatelja, a o tome su saznavali na posredan način, bilo od zaštićenog svjedoka „A“ ili od drugih. Međutim, ne osporavajući da je sa drugima osobama razgovarao o navedenom događaju, svjedok „A“, ne potvrđuje da je razgovarao sa Memišević Pašom i da joj je tom prilikom rekao da je optuženi Grujić Slobodan pobio navedene ljude, te je tokom cijelog svjedočenja ostao jasan i konzistentan u tvrdnji da optuženog Grujić Slobodana nije vidio da puca u civile, ali da ga je vidio na mjestu događaja. S obzirom na kazivanje svjedoka „A“, pretresno Vijeće nije prihvatilo navode svjedoka odbrane Srede Rebića i Gavrić Radovana koji su u pokušaju da optuženom osiguraju alibi, tvrdili da je optuženi bio sa njima i da dana 10.05.1992 godine nije bio na mjestu gdje se zločin desio.

66. Nasuprot navedenom, Vijeće je steklo uvjerenje da je svjedok „A“ svjedoči samo o onome što je lično vidio, doživio i da nije imao namjeru da optuženog tereti za nešto što nije učinio. Tako svjedok „A“ kaže da nikoga od komšija koji su ih sprovodili, pa ni optuženog, nije vidio da puca u zarobljene civile, niti u njega dok je bježao sa mjesta zločina. Stoga se Vijeće u nastavku ove presude bavilo pitanjem utvrđivanja krivice optuženog za krivično djelo koje mu se stavlja na teret, prvenstveno u kontekstu kazivanja svjedoka „A“ i dijela iskaza svjedoka Grujić Miloša koji je u saglasnosti sa iskazom zaštićenog svjedoka.

C. OPTUŽENI NIJE ODLUČUJUĆE DOPRINIO IZVRŠENJU DJELA

67. Kako bi dalo analizu oblika odgovornosti po kojem se optuženi tereti, Vijeće podsjeća na osnovne elemente krivičnog djela ubistva, kao Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. U tom smislu neophodno je:

- da je osoba lišena života;
- da je lišenje života izvršeno direktnim umišljajem, odnosno da je optuženi bio svjestan svoje radnje izvršenja i htio njeno učinjenje.

68. Dakle, u konkretnom slučaju nije sporno da su života lišeni civili Subašić Hanifa, Ahmedbegović Alija, Mumić Fehid, Subašić Fetija, Memišević Mevludin, Mumić Salih, Subašić Adem i Subašić Aiša, čija tijela su zajedno sa još dva NN tijela pronađena i ekshumirana, dok tijela Ahmetbegović Alije i njenog sina Seada još nisu pronađena.

69. Međutim, na osnovu izvedenih dokaza i poduzetih radnji, Vijeće nije moglo utvrditi da je optuženi poduzeo bilo koju radnju iz koje bi slijedio nesumnjivi zaključak da je optuženi te radnje poduzeo sa sviješću i htijenjem da izvrši krivično djelo ubistvo zarobljenih civila.

70. Na osnovu izvedenih dokaza pretresno Vijeće takođe nije moglo izvesti zaključak da je grupa vojnika, odnosno da su pripadnici te grupe, imali namjeru da civile liše života i da je optuženi djeleći tu i takvu namjeru, svjesno i zajedno sa njima kao saizvršilac neposredno učestvovao i **na odlučujuči način doprinjeo** da radnja ubistva zarobljenih civila bude izvršena.

71. Naime, Tužilaštvo izmjenjenom optužnicom, a i pojašnjenjima datim u završnoj riječi, naglasak stavlja na saizvršilaštvo, te u vezi sa tim na odlučujuči doprinos optužanog Grujić Slobodana koji je dao svojim neposrednim učešćem u radnji ubistva civila Bošnjaka.

72. Saizvršilaštvo kao oblik odgovornosti za izvršeno krivično djelo, u članu 29. KZ BiH propisuje:

Ako više osoba, učestvovanjem u učinjenju krivičnog djela ili preduzimajući što drugo čime se na odlučujući način doprinosi učinjenju krivičnog djela, zajednički učini krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo.

73. U razmatranju pitanja saizvršilaštva, pretresno Vijeće je imalo u vidu nekoliko momenata. Prije svega da je za postojanje saizvršilaštva opredjeljujuće zajedničko učešće u izvršenju krivičnog djela i da to podrazumjeva kumulativno ispunjenje elemenata subjektivne i objektivne prirode: zajedničku odluku o djelu i preduzimanje radnje kojom se učestvuje u izvršenju djela.

74. Pored toga Vijeće je uzelo u obzir da se po pravnoj teoriji potvrđenoj u praksi, saizvršiocem smatra i onaj koji je uz sve druge elemente koji se po zakonskom obilježju bića krivičnog djela traže za učinioca, preduzeo radnju izvršenja odnosnog djela ili jedan njen dio.

75. Vijeće je takođe uzelo u obzir da je saizvršilac i onaj ko u planiranom procesu izvršenja djela na bazi podjele uloga preduzima djelatnosti koje su van bića djela, ali su bitan dio procesa izvršenja tog djela.

76. Analizom provedenih dokaza Vijeće je utvrdilo da je optuženi Slobodan Grujić zajedno sa ostalim vojnicima bio pored vezanih, slobode lišenih bošnjačkih civila, koji su tom prilikom ispitivani, te da je učestvovao u njihovom sprovođenju prema Baljkovici, sve do trenutka kada se pojavljuje nepoznato lice i počinje pucati po njima. Dakle, optuženi vrši radnje koje nisu usko povezane sa samom radnjom izvršenja krivičnog djela ubistva koje poduzima druga osoba, niti ove radnje čine sastavni dio radnje izvršenja tako da sa njom čine jednu cjelinu i da pri tome postoji volja tih osoba da krivično djelo izvrše zajedničkim djelovanjem. Sasvim je jasno da je optuženi u konkretnom slučaju preduzimo navedene aktivnosti koje su van bića krivičnog djela ubistva koje očigledno ne predstavljaju bitan dio procesa izvršenja djela ubistva koje će se kasnije desiti.

77. Pored toga, Vijeće na strani optuženog ne nalazi dokaze o eventualnom postojanju plana ili dogovora (pa ni prećutnog) bilo između njega i drugih osoba koji vode civile, bilo sa licem koje se pojavljuje i puca, koji bi išli u prilog postojanja subjektivne komponente bića krivičnog djela ubistva kao ratnog

zločina, tj. njegovom umišljaju (svjesti i volji) da se Bošnjaci civili liše života. Naime, ako je svjedok „A“ čuo da je optuženom i grupi kojoj pripada naređeno od strane njemu nepoznate osobe da zarobljene civile vodi prema Baljkovici *da im sude komšije*, pa oni sa povezanim civilima krenuli u tom pravcu, a onda na mjestu zvanom Pasji grobovi budu zaustavljeni od nepoznatog, naoružanog civila koji od njih traži da mu predaju civile *da ih on pokaže na parju*, pa to optuženi i njegova grupa izbjegne nakon što nepoznatom kažu da zarobljene vode u Baljkovicu, te to isto kažu i nepoznatom vojniku nakon što se iznenada pojavi negdje u blizini Pandurice rekavši da oni civile nigdje neće dalje voditi, a potom počne pucati, onda je sasvim jasno da iz opisanog ponašanja optuženog i njegove prateće grupe proizilazi zajednička svijest i volja da zarobljene civile dovedu žive do Baljkovice, a ne da ih oni ili neko drugi ili taj nepoznati vojnik ubije. Na to takođe ukazuje i činjenica da je, kako kaže svjedok Grujić Miloša, čiča Čedo odbio da ubije odbjeglog svjedoka „A“ koji je to i čuo, ali nije vidio, niti mogao prepoznati o kojim se to osobama radi.

78. Svjedok „A“, govori o iznenadnoj pojavi njemu nepoznatog vojnika, a nepoznat je i svjedoku Grujić Milošu. Niti jedan provedeni dokaz nije pokazao da je optuženi ili neko drugi iz prateće grupe imao saznanja o identitetu vojnika, niti su postojali bilo kakvi dokazi ili pokazatelji o postojanju bilo kakvog međusobnog dogovora da se civili uz zajedničko učešće ubiju. Osim toga, svjedok „A“ je jasno vidio (kao i svjedok Grujić Miloš), da je nepoznati vojnik pucao po civilima, ali sa mjesta gdje se sklonio nakon bijega, nije vidio da je optuženi ili neko iz njegove grupe pucali, iako je imao dojam da se ne puca iz jedne puške. Na drugačiji zaključak nije ukazao niti jedan provedeni dokaz.

79. Vijeće, takođe ne nalazi da su radnje koje je optuženi preduzeo, takvog kvaliteta da su odlučujuće doprinjele izvršenju djela. Saizvršilašto je oblik izvršilaštva, pa stoga taj doprinos mora biti takav da odgovara onom doprinosu koji ima i sam izvršilac, a u konkretnom slučaju o tome nije riječ. Kako je naprijed navedeno, radnje optuženog nisu povezane sa radnjom izvršioca pa se u tom kontekstu ne mogu ni sagledavati kao radnje sa odlučujućim doprinosom u izvršenju krivičnog djela ubistva.

80. Na kraju, Vijeće nalazi potrebnim naglastiti da se iznenadno pojavljivanje vojnika koji počinje psovati, a potom i pucati po civilima, sa očiglednom namjerom da ih liši života, u konkretnom slučaju predstavlja „*exces trećeg lica*“ koji se ne može pripisati krivinji optuženog, niti se njegove predhodno preduzete radnje mogu dovesti u vezu i smatrati odlučujućim doprinosom izvršenom djelu, kako to zahtijeva odgovornost saizvršioca.

81. Kod ovakvog stanja stvari, Vijeće je usljed nedostatka drugih dokaza koji inkriminišu optuženog Slobodana Grujić, primjenom principa *in dubio pro reo* istog oslobodilo od optužbe.

**V. ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA I IMOVINSKO
PRAVNIM ZAHTJEVIMA**

82. U skladu sa članom 189. stav 1. ZKPBiH odlučeno je da se optuženi Slobodan Grujić, oslobodi naknade troškova krivičnog postupka i da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

83. U skladu sa članom 198. stav 3. ZKPBiH je odlučeno da se oštećeni Memišević Paša, Mumić Hanifa, Mumić Mehmedalija, Smajić Hasnija, Memišević Himzo, zaštićeni svjedok A, sa eventualnim imovinsko-pravnim zahtjevima upute na parnični postupak.

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Jasmina Kosović**

**Pravni savjetnik- asistent
Tanja Curović**

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom vijeću, Odjela I Suda Bosne i Hercegovine u roku od 15 (petnaest) dana po prijemu pismenog otppravka ove presude

VI. PRILOG I

LISTA DOKAZA TUŽILAŠTVA

Broj dokaza	Podaci o dokazu
T1	Zapisnik o ekshumaciji Kantonalnog suda Tuzla, broj KRI:76/97 od 09.10.1997. godine;
T2	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, ekshumacija masovne grobnice PAN-1;
T3	Crtež lica mjesta, CBS Tuzla broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 09.10.1997. godine;
T4	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine – PAN-1/ odjeća i druge stvari;
T5	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/1;
T6	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/2;
T7	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/3;
T8	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/4;
T9	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/5;
T10	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/6;

T11	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/8;
T12	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/9;
T13	Fotodokumentacija MUP-a Tuzla, odjeljenje kriminalističke tehnike broj, broj: 08-01/2-8-230-706/97 od 22.12.1997. godine, tijelo označeno sa PAN 1/10;
T14	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 03.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/1;
T15	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 09.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/2;
T16	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 03.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/3;
T17	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 09.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/4;
T18	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 09.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/5
T19	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 08.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/6
T20	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 08.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/8;
T21	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 13.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/9;

T22	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 09.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju posmrtnih ostataka, odjevnih i drugih predmeta za tijelo PAN 1/10;
T23	Zapisnik Kantonalnog suda Tuzla, broj: 76/97 od 09.12.1997. godine, o kriminalističko-tehničkom vještačenju odjevnih i drugih predmeta zatečenih u blizini posmrtnih ostataka ekshumiranih lica;
T24	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/1, od 09.12.1997. godine;
T25	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/2, od 09.12.1997. godine;
T26	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/3, od 09.12.1997. godine;
T27	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/4, od 09.12.1997. godine;
T28	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/5, od 09.12.1997. godine;
T29	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/6, od 09.12.1997. godine;
T30	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/7, od 09.12.1997. godine;
T31	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/8, od 08.12.1997. godine;
T32	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/9, od 08.12.1997. godine;

T33	Izveštaj o sudsko-medicinskoj ekspertizi ekspertnog tima UKC-a Tuzla, posmrtnih ostataka označenih sa PAN 1/10, od 08.12.1997. godine;
T34	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Mumić Fehida, od 06.04.2007. godine, oznaka PAN 1/1;
T35	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Memišević Mevludina, od 17.02.2006. godine, oznaka PAN 1/2 (PAN 1/7-2);
T36	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Ahmedbegović Alije, od 11.12.1997. godine, oznaka PAN 1/3;
T37	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Mumić Saliha, od 17.03.2006. godine, oznaka PAN 1/4 (PAN 1/7-1);
T38	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Subašić Hanife, od 25.12.1997. godine, oznaka PAN 1/6;
T39	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Subašić Aiše, od 04.05.2009. godine, oznaka PAN 1/8;
T40	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Subašić Adema, od 17.02.2006. godine, oznaka PAN 1/9;
T41	Zapisnik ekspertnog tima Tuzla, o utvrđivanju identiteta Subašić Fetije, od 17.02.2006. godine, oznaka PAN 1/10;
T42	Potvrda o smrti na ime Mumić Fehid, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/1;
T43	Potvrda o smrti na ime Memišević Mevludin, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/7-2;
T44	Potvrda o smrti na ime Ahmedbegović Alija, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/3;
T45	Potvrda o smrti na ime Mumić Salih, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/7-1;
T46	Potvrda o smrti na ime Subašić Hanifa, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/6;
T47	Potvrda o smrti na ime Subašić Aiša, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/8;
T48	Potvrda o smrti na ime Subašić Adem, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/9;
T49	Potvrda o smrti na ime Subašić Fetija, UKC Tuzla, oznaka PAN 1/10;

T50	Akt ICMP broj: 359-073/2011 od 09.11.2011. godine, vezana za slučajeve PAN 1/5 i PAN 1/7;
T51	Akt PU Kalesija, PS Kalesija broj: 08-02/5-3-04.1-1356/06 od 21.08.2006. godine;
T52	Odluka Predsjedništva RBiH o proglašenju neposredne ratne opasnosti, broj: 01-011-301/92 od 08.04.1992. godine, „Službeni list RBiH“, broj 1, od 09.04.1992. godine;
T53	Odluka Predsjedništva RBiH o proglašenju ratnog stanja, broj 1201/92 od 20.06.1992. godine, „Službeni list RBiH“, broj 7, od 20.06.1992. godine;
T54	Spisak vojnih obveznika iz sela Baljkovica, akt MKSJ broj: 04330899 i 04330900;
T55	Izvod iz kaznene evidencije CJB Bijeljina, SJB Zvornik, broj 12-01/02-2-230-2884/06, od 20.04.2006. godine;
T56	Obavijest o osjetljivosti predmeta Tužilaštva BiH, Poseban odjel za ratne zločine, Regionalni tim III, broj KTA-RZ-519/06 od 05.12.2006. godine;
T57	Rješenje Kantonalnog suda Tuzla, broj: 003-0-Kps-07-000017 od 10.04.2007. godine;
T58	Akt Suda BiH, broj X-KRN/07/360 od 26.04.2007. godine;
T59	Rješenje Kantonalnog suda Tuzla, broj: 003-0-Kpp-06-000044 od 28.04.2006. godine, o postavljanju branioca po službenoj dužnosti;
T60	Izvod iz CIPS baze podataka na ime Grujić (Nikole) Slobodan.

VII. PRILOG II

LISTA DOKAZA ODBRANE

Broj dokaza	Podaci o dokazu
O1	Fotografije 1, 2, 3;
O2	Nalaz i mišljenje vještaka Radenka Vukovića;
O3	Nalaz i mišljenje prof.dr.Goranja Čumića, od 24.06.1993. godine;
O4	Fotokopija Vojne knjižice Slobodana Grujić, broj 561/63, od 10.08.1995. godine;
O5	Otpusna lista, broj 3461/954;
O6	Odluka Zakon o formiranju Vojske Srpske Republike, Službeni glasnik srpskog naroda u BiH od 12.-17.05.1992. godine.